

**KOHTUTE HALDAMISE NÕUKOJA
KAHEKSAKÜMNE KAHEKSANDA ISTUNGI
PROTOKOLL
(elektroniline)**

23. märts–30. märts 2016. a

Osalejad:

KHNI liikmed: **Priit Pikamäe**, Riigikohtu esimees, kohtute haldamise nõukoja esimees
Villu Kõve, riigikohtunik
Nele Parrest, Õiguskantsleri Kantselei, õiguskantsleri asetäitja-nõunik
Lavly Perling, riigi peaprokurör
Virgo Saarmets, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik
Piia Jaaksoo, Pärnu Maakohtu kohtunik
Donald Kiidjärv, Tartu Maakohtu kohtunik
Tiina Pappel, Tartu Ringkonnakohtu kohtunik
Kalle Laanet, Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees
Toomas Vitsut, Riigikogu õiguskomisjoni liige

Protokollis: **Aliis Pihkva**, Justiitsministeeriumi justiitshalduspoliitika osakonna kohtute talituse nõunik

Algus 23. märtsil 2016. a

Lõpp 30. märtsil 2016. a

Päevakorras on:

- 1. Vabariigi Valitsusele edastatava resolutsioonotsuse ja seletuskirja heakskiitmine.**

Kohtute seaduse § 40 lõike 2 alusel ja tulenevalt asjaoludest, et:

1. Kohtute haldamise nõukoja 87. korralisel istungil lepidi kokku, et kohtute haldamise nõukoda kujundab nn põhiõiguste paketi jõustumise osas seisukoha, mis esitatakse Vabariigi Valitsusele ning 14.03-22.03 oli nõukoja liikmetel võimalik teha ettepanekuid resolutsioonotsuse ja selle juurde käiva seletuskirja muutmiseks.

kutsus Riigikohtu esimees kokku kohtute haldamise nõukoja erakorralise istungi elektronilise hääletuse läbiviimiseks, et anda kohtute haldamise nõukoja heakskiit Vabariigi Valitsusele esitatava resolutsioonotsuse projektile ja seletuskirjale.

Resolutsioonotsuse ja seletuskirja tekst:

Otsuse projekt: „Kohtute haldamise nõukoda juhib Vabariigi Valitsuse tähelepanu vajadusele leida riigieelarve strateegia 2017–2020 menetlemise käigus lisavahendeid esimese ja teise astme kohtute eelarvesse 1. septembril 2016 jõustuvate kriminaalmenetluse seadustiku muudatuste rakendamisega seotud kulude katteks (elnõu 770SE). Seaduseelnõu seletuskirja kohaselt vajab üksnes kohtusüsteem muudatuste rakendamiseks lisarahastust 380 772 eurot aastas. Kui Vabariigi Valitsus esimese ja teise astme kohtute baaseelarvesse täiendavaid rahalisi vahendeid ei leia, siis teeb kohtute haldamise nõukoda Vabariigi Valitsusele ettepaneku kaaluda seadusemuudatuste jõustumise edasilükkamist kuni rahastamisküsimuse lahendamiseni või hinnata 1. septembril 2016 jõustuvaid seadusemuudatusi sisuliselt eesmärgiga vähendada kohtusüsteemi täidetavate ülesannete mahtu.“

Seletuskiri: „Kohtute haldamise nõukoda arutas 1. septembril 2016 jõustuvate kriminaalmenetluse seadustiku muudatuste mõju prokuratuuri ja kohtute töökorraldusele ja -koormusele. Nimelt antakse niinimetatud põhiõiguste paketi jõustumisel mitmed eeluurimisega seotud toimingud prokuratuurilt üle kohtusüsteemile. Näiteks tuleb edaspidi läbiotsimise korraldamiseks ja isiku vahistamiseks üldjuhul taotleda kohtu nõusolekut ning lüheneb kohtueelses menetluses vahi all pidamise tähtaeg. Eelnõu

seletuskirja kohaselt suureneb hinnanguliselt ainuüksi läbiotsimiste regulatsiooni muutmise eeluurimiskohtuniku asjade arv 956 võrra ning vahistamise regulatsiooni muutmise lisandub 1849 uut kohtuistungit. Kõik mainitud toimingud on kiireloomulised ja eeldavad ka eeluurimiskohtunike töö ümberkorraldamist. Eelnõu seletuskirjas on viidatud, et kriminaalmenetluse seadustiku muudatustega kaasneb vajadus suurendada kohtunike arvu nelja võrra. Nelja kohtuniku palgakulu on 217 400 eurot aastas, millele lisandub töötasu kohtujuristidele ja kohtusekretäridele summas 163 372 eurot. Kokku vajab kohtusüsteem kriminaalmenetluse seadustiku muudatuste tõhusaks rakendamiseks täiendavalt 380 772 eurot aastas. Kriminaalmenetluse seadustiku muudatused puudutavad lisaks kohtule ka teiste institutsioonide tegevust (prokuratuur, EKEI). Nendele lisanduvate kulude küsimus vajab samuti lahendust, kuna muudatused on rakendatavad vaid eri asutuste koostöös.“

Laanet: Ma ei toeta otsust sellisel kujul. Olen nõus sellega, et Justiitsministeerium peab tagama seaduse elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid eelnõus, eelkõige summas, mis on kajastatud seletuskirjas. Seaduse jõustumise edasilükkamist ei pea ma mõistlikuks.

Kõve: Toetan otsuse projekti.

Perling: Olen nõus resolutsiooni tekstiga.

Kiidjärv: Olen nõus resolutsioonotsuse ja seletuskirjaga.

Pappel: Kiidan otsuse projekti ja seletuskirja saadetud sõnastuses heaks ja hääletan poolt.

Vitsut: Ma ei pea õigeks praktikat, kus seadusandja tahte rakendamist mistahes ettekäändel edasi lükatakse. Seepärast hääletan antud resolutsioonotsuse vastu.

Parrest: Õiguskantsler hääletab poolt.

Pikamäe: Toetan resolutsiooniprojekti hääletusele pandud kujul.

Saarmets: Hääletan otsuse poolt.

Kuigi seoses Eestist eemal viibimisega ei olnud mul paraku võimalik esitada otsuse projekti kohta märkusi õigeaegselt, pean siiski vajalikuks avaldada tagantjärele kahtlust otsuseprojekti viimase lause põhjendatuse osas. Nimelt olen seisukohal, et KHN peaks keskenduma üksnes kohtute rahastamise küsimusele (st piirduma rõhutusega, et seaduse rakendamiseks on lisarahastus vajalik nüüd ja igavesti), mitte avaldama kaudselt seisukohta, et võib-olla ei olegi kogu see veel jõustumata „põhiõiguste pakett“ sellisel kujul vajalik või põhiõiguste kaitseks piisaks vähemastki või võiks põhiõiguste kaitse tagamise vabalt ka edasi lükata. Pakkudes vajaliku lisarahastuse planeerimise kõrval justkui võrdväärse alternatiivina välja seadusemuudatuste edasilükkamise või nende (osalise) tagasipööramise võimalusi, me sellise põhimõtteliselt kohatu sõnumi minu meelest aga anname.

Jaaksoo: Hääletan otsuse projekti poolt.

Hääletustulemused

Poolt: 8

Vastu: 2

Erapooletuid: 0

Otsus: KHN kiidab heaks resolutsioonotsuse ja seletuskirja.

/allkirjastatud digitaalselt/

Priit Pikamäe
Juhataja

/allkirjastatud digitaalselt/

Aliis Pihkva
Protokollija